

(สำเนา)

เลขรับ ๑๐๒/๒๕๖๗ วันที่ ๑๑ ก.ย. ๒๕๖๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อให้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

มนพร เจริญศรี

ผู้เสนอ

(นางมนพร เจริญศรี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

เพ็ญชีสา หงษ์อุปถัมภ์ชัย

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

สยาม หัตถสงเคราะห์

ผู้เสนอ

(นางสาวเพ็ญชีสา หงษ์อุปถัมภ์ชัย)

(นายสยาม หัตถสงเคราะห์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

วัชรพล ขาวขำ

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

เทียบจุกา ขาวขำ

ผู้เสนอ

(นายวัชรพล ขาวขำ)

(นางเทียบจุกา ขาวขำ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

รวี เล็กอุทัย

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ศรีญาดา ปาสิมาพันธ์

ผู้เสนอ

(นายรวี เล็กอุทัย)

(นางสาวศรีญาดา ปาสิมาพันธ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

สิงหน ดินาง

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ธนาธร โล่ห์สุนทร

ผู้เสนอ

(นายสิงหน ดินาง)

(นายธนาธร โล่ห์สุนทร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

เชิดชัย ตันติศิรินทร์

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

พนม โพธิ์แก้ว

ผู้เสนอ

(รองศาสตราจารย์เชิดชัย ตันติศิรินทร์)

(นายพนม โพธิ์แก้ว)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) สมเกียรติ ตันติลกตระกูล ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) รัฐ คลังแสง ผู้เสนอ
(นายสมเกียรติ ตันติลกตระกูล)	(นายรัฐ คลังแสง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
(ลงชื่อ) วันนิวัติ สมบูรณ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศักดิ์ชาย ตันเจริญ ผู้เสนอ
(นายวันนิวัติ สมบูรณ์)	(นายศักดิ์ชาย ตันเจริญ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
(ลงชื่อ) ประวีณนุช เลิศจิตติสุทธิ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) หทัยรัตน์ เพชรพนมพร ผู้เสนอ
(นางสาวประวีณนุช เลิศจิตติสุทธิ์)	(นางหทัยรัตน์ เพชรพนมพร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
(ลงชื่อ) ธัญธารีย์ สันตพันธ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สุรชาติ ชาญประดิษฐ์ ผู้เสนอ
(นางสาวธัญธารีย์ สันตพันธ์)	(นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
(ลงชื่อ) เกษม อุประ ผู้เสนอ	ผู้เสนอ
(นายเกษม อุประ)	
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทชัย จันทร์เพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักงานการประชุม

นางสาวณัฐษา อนุสรานนท์/พิมพ์
นางสาวสุรีฉาย แสงทอง/ทาน
นางสาวกรัญญา จางศิริ/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่นโยบายสำคัญและแผนงานของรัฐบาลด้านการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สร้างความสามารถในการแข่งขัน มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมและพัฒนาการขนส่งและโลจิสติกส์ รวมทั้งการเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคมอย่างไร้รอยต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศให้มีโครงข่ายที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เชื่อมต่อระบบการขนส่งทางรางกับการขนส่งระบบอื่น และประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกิจการขนส่งทางรางขึ้นในระดับประเทศและในระดับภูมิภาคอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัยในการเดินทาง สมควรจะมีกฎหมายที่กำกับดูแลกิจการขนส่งทางราง ให้สามารถยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมการขนส่งทางราง การบริหารจัดการการขนส่งทางรางอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการพัฒนาการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ ให้เป็นโครงข่ายเดียวกันอย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

รับรอง

(นางสาวแพทองธาร ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การขนส่งทางราง
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง
มาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้
การกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนา
ระบบการขนส่งทางรางและด้านเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งควบคุมให้เกิดความปลอดภัยกับประชาชนและ
ผู้ใช้บริการ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราช
กิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การขนส่งทางราง” หมายความว่า การขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้าโดยรถขนส่งทางราง

“รถขนส่งทางราง” หมายความว่า รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้า โดยขับเคลื่อนไป
บนทางซึ่งมีราง เช่น รถไฟ รถไฟฟ้า รถราง และให้หมายความรวมถึงรถที่ใช้วิ่งบนรางหรือทางเฉพาะตามที่
กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

“ทางเฉพาะ” หมายความว่า ทางที่มีลักษณะเป็นการบังคับรถขนส่งทางรางให้ขับเคลื่อนไป
ตามทางนั้น

“ร่างเพื่อการขนส่ง” หมายความว่า โครงสร้างพื้นฐานทางราง ระบบราง โครงสร้างทางวิ่ง ระบบอาณัติสัญญาณ ระบบการสื่อสาร ระบบแหล่งจ่ายไฟ สถานี ย่านขนส่งสินค้าทางราง ศูนย์ควบคุมการเดินรถ อาคารสำนักงาน โรงจอดและซ่อมบำรุง และเขตระบบการขนส่งทางราง และรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

“กิจการขนส่งทางราง” หมายความว่า การประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง และการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

“กิจการรางเพื่อการขนส่ง” หมายความว่า กิจการบริหารจัดการ และบำรุงรักษารางเพื่อการขนส่ง

“กิจการเดินรถขนส่งทางราง” หมายความว่า กิจการเดินรถขนส่งทางรางสำหรับขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้า

“กิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน” หมายความว่า การขนส่งทางรางซึ่งไม่ใช่เพื่อการพาณิชย์ หรือการขนส่งทางรางเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับกิจการนั้น โดยไม่มีการเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง หรือค่าบริการอื่น

“กิจการรางอื่น ๆ” หมายความว่า กิจการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง

“ค่าโดยสาร” หมายความว่า ค่าตอบแทนที่ต้องจ่ายเพื่อการโดยสารที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ

“ค่าขนส่ง” หมายความว่า ค่าระวางหรือค่าตอบแทนที่ต้องจ่ายเพื่อการรับขนส่งสินค้าที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ให้บริการ

“ค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง” หมายความว่า ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่ง หรือโครงสร้างพื้นฐานอื่นในการขนส่งทางราง

“ค่าบริการ” หมายความว่า ค่าบริการที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากค่าโดยสารและค่าขนส่งที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ให้บริการ

“สถานี” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้รับส่งผู้โดยสารหรือรับขนส่งสินค้าในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

“เขตระบบรถขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการขนส่งทางราง

“เขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาความปลอดภัยแก่ระบบรถขนส่งทางรางหรือคนโดยสารระบบรถขนส่งทางราง และบุคคลอื่นที่อยู่ในเขตระบบรถขนส่งทางราง

“ทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง” หมายความว่า ทรัพย์สินที่จำเป็นต่อการขนส่งทางรางให้สามารถดำเนินได้อย่างต่อเนื่องและไม่หยุดชะงัก ทั้งนี้ ไม่รวมถึงทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมเชิงพาณิชย์อื่นของเจ้าของโครงการ

“ผู้ได้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประจำหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการขนส่งทางราง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และนิติบุคคลที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียนทั้งหมด

“ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐาน” หมายความว่า ผู้ดูแลบริหารจัดการรางเพื่อการขนส่งและทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง โดยเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งหรือใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

“นายทะเบียน” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางรางซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ตรวจการขนส่งทางราง” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางรางซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจการขนส่งทางราง กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้และยกเว้นค่าธรรมเนียม

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงคมนาคม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านวิศวกรรม ด้านขนส่ง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการขนส่งทางราง

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขาธิการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการขนส่งทางรางจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๓) เป็นผู้ที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการของนิติบุคคลที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง

(๕) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

(๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการ หรือที่ปรึกษาหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๘) เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

(๙) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๑๐) เป็นเจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดของกรมการขนส่งทางรางหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีสัญญาจ้างกับกรมการขนส่งทางราง

(๑๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับกรมการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระมิได้

มาตรา ๘ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อโดยวิธีการสรรหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

มาตรา ๑๐ เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ว่างลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำรงตำแหน่งแทน

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการขนส่งทางรางเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยให้ความเห็นของคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกประกอบการพิจารณาไปพร้อมกัน

(๒) เสนอแนวทางในการเชื่อมต่อการขนส่งทางรางกับการขนส่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศูนย์กระจายสินค้า ท่าเรือบก นิคมอุตสาหกรรม และส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๓) พิจารณาและให้ความเห็นชอบมาตรฐานการขนส่งทางรางตามมาตรา ๑๕ (๓) ตามที่รัฐมนตรีเสนอเพื่อออกกฎกระทรวงต่อไป

(๔) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการยกเว้นคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง

(๕) กำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง รวมถึงกำหนดประเภทของบุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระค่าโดยสาร หรือได้รับการลดหย่อนค่าโดยสาร

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่ง

(๗) ให้ความเห็นชอบหลักการของร่างกฎกระทรวงตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๘) เสนอแนะ รายงานปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขนส่งทางรางต่อ คณะรัฐมนตรี รวมทั้งกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการขนส่งทางราง

(๙) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๐) วินิจฉัยชี้ขาดการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาการขนส่งทางรางตาม (๑) แล้ว ให้เผยแพร่ให้ทราบเป็นการทั่วไป และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่และรับผิดชอบดำเนินการให้ เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาการขนส่งทางรางดังกล่าว

มาตรา ๑๒ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทาง ปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการและ คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมา ให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๔ ให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับประโยชน์หรือค่าตอบแทนตามที่ คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการขนส่งทางรางรับผิดชอบในงานธุรการและอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมถึงคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการขนส่งทางรางเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา กำหนดตามมาตรา ๑๑ (๑)

(๒) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการเชื่อมต่อการขนส่งทางราง กับการขนส่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศูนย์กระจายสินค้า ท่าเรือบก นิคมอุตสาหกรรม และส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำมาตรฐานการขนส่งทางราง ดังต่อไปนี้ โดยออกประกาศกระทรวงคมนาคม และ เสนอต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๒ (๓) เพื่อออกกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นไปตาม มาตรฐานต่อไป

(ก) มาตรฐานด้านเทคนิค

(ข) มาตรฐานด้านความปลอดภัย

(ค) มาตรฐานด้านการเดินรถขนส่งทางราง

(ง) มาตรฐานด้านคุณลักษณะเฉพาะ

(จ) มาตรฐานด้านการทดสอบ

(ฉ) มาตรฐานด้านการตรวจสอบและประเมิน

(ช) มาตรฐานด้านการซ่อมบำรุงและบำรุงทาง

(ซ) มาตรฐานด้านผู้ประจำหน้าที่

(ณ) มาตรฐานด้านการประกอบกิจการขนส่งทางรางและการให้บริการ

(ญ) มาตรฐานด้านอื่นที่จำเป็นแก่การขนส่งทางราง

(๔) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าโดยสารร่วม ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่ง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการประกอบกิจการพิจารณากำหนดตาม มาตรา ๑๑ (๕)

(๕) ประสานงานและติดตามผลการดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตาม นโยบายและแผนพัฒนาการขนส่งทางรางที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามมาตรา ๑๑ (๑) หรือโครงการของ หน่วยงานของรัฐในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๖) ร่วมมือและประสานงานด้านการขนส่งทางรางกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง รวมถึงการใช้รางและ ทางเฉพาะ

(๘) กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการของผู้ได้รับใบอนุญาตและผู้ประจำหน้าที่ให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) เสนอแนะ รายงานปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางราง ต่อคณะกรรมการ

(๑๐) ให้การรับรองหน่วยงานหรือสถาบันที่ให้การรับรองความรู้และทักษะในการปฏิบัติ หน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๘๔ (๒)

(๑๑) จัดทำร่างระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๑๘ เพื่อเสนอต่อ รัฐมนตรี

(๑๒) รวบรวม จัดทำ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขนส่งทางรางและการประกอบ กิจการขนส่งทางราง รวมถึงการเป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับการขนส่งทางรางของประเทศ

(๑๓) กำกับและติดตามการใช้รางและทางเฉพาะ และการเชื่อมต่อรางเพื่อการขนส่งทางราง ร่วมกันของผู้ได้รับใบอนุญาต เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๒

การจัดทำโครงการขนส่งทางราง

ส่วนที่ ๑

การจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง

มาตรา ๑๖ ให้กรมการขนส่งทางรางจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง เสนอต่อ คณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๑ (๑)

แผนพัฒนาการขนส่งทางรางอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุผลและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง

(๒) กรอบและแนวทางในการกำหนดโครงข่ายหรือแนวเส้นทางของระบบการขนส่งทางรางที่จำเป็นต่อการขนส่งสาธารณะ เพื่อความต่อเนื่องและประโยชน์ในการบริการประชาชน

(๓) โครงการขนส่งทางรางตามแผนพัฒนาการขนส่งทางราง โดยกำหนดหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการที่สอดคล้องกับกรอบและแนวทางตาม (๒)

(๔) รูปแบบการดำเนินการและการลงทุนของโครงการตาม (๓)

(๕) กรอบระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการขนส่งทางรางตาม (๒) และโครงการตาม (๓)

(๖) รายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๗ แผนพัฒนาการขนส่งทางรางมี ๓ ประเภท ได้แก่

(๑) แผนการพัฒนาการขนส่งทางรางระดับประเทศ

(๒) แผนการพัฒนาการขนส่งทางรางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(๓) แผนการพัฒนาการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาคที่เป็นแผนการพัฒนาการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาคอื่นนอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒

การดำเนินโครงการขนส่งทางราง

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นในระหว่างการจัดสร้างโครงการขนส่งทางราง อธิบดีอาจประกาศกำหนดให้บริเวณพื้นที่ใดเป็นเขตความปลอดภัยในระหว่างการจัดสร้างโครงการขนส่งทางรางได้

ประกาศตามวรรคหนึ่ง อธิบดีอาจกำหนดกิจกรรมที่ห้ามกระทำหรือจะกระทำได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้

มาตรา ๑๙ ให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของโครงการขนส่งทางรางที่มีหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นหน่วยงานของรัฐตกเป็นของหน่วยงานเจ้าของโครงการดังกล่าว เมื่อ

(๑) ได้มีการจัดสร้างแล้วเสร็จตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยหน่วยงานเจ้าของโครงการ ในกรณีที่เป็นใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(๒) ได้มีการอนุญาตให้เดินรถขนส่งทางรางโดยหน่วยงานเจ้าของโครงการ ในกรณีที่เป็นใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

ทั้งนี้ เว้นแต่สัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง แล้วแต่กรณี กำหนดการโอนกรรมสิทธิ์ไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๐ ทรัพย์สินที่ใช้ในการให้บริการขนส่งสาธารณะทางราง ไม่ว่าเป็นของรัฐหรือของเอกชน ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

หมวด ๓

เขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง

มาตรา ๒๑ ให้เจ้าของโครงการกำหนดและจัดให้มีเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางรางตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการกำหนดเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้คำนึงถึงประโยชน์ในการบำรุงรักษาและความปลอดภัยของการขนส่งทางราง ตลอดจนความปลอดภัยของบุคคลซึ่งอยู่ในระบบการขนส่งทางราง รวมทั้งให้คำนึงถึงสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อมด้วย ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับหลักวิศวกรรมและมาตรฐานความปลอดภัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อได้มีการกำหนดเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าของโครงการแจ้งให้กรมการขนส่งทางรางพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวเขตดังกล่าวเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้กรมการขนส่งทางรางปิดสำเนาประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ว่าการำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่

ให้เจ้าของโครงการจัดทำและแสดงเครื่องหมายแสดงแนวเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางรางตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือกระทบกระเทือนต่อระบบรถขนส่งทางรางในเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้

มาตรา ๒๓ ภายในเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดข้อห้ามการกระทำการใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อการขนส่งทางราง หรือข้อกำหนดอันเป็นเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อรถขนส่งทางราง

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตระบบรถขนส่งทางรางหรือเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง รวมทั้งแจ้งให้ผู้มีอำนาจอนุญาตหรือสั่งการใด ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องทราบ

ในการอนุญาตหรือสั่งการใด ๆ ให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตระบบรถขนส่งทางรางหรือเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตหรือสั่งการใด ๆ ตามวรรคสอง พิจารณาตรวจสอบให้เป็นไปตามประกาศตามวรรคหนึ่งก่อน และแจ้งให้อธิบดีทราบด้วย

ในการพิจารณาอนุญาตหรือสั่งการใด ๆ ตามวรรคสาม ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตหรือสั่งการใด ๆ ให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารแจ้งให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายและหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือผู้จัดการโครงการพื้นฐานหรือผู้ได้รับมอบหมายเข้าร่วมการพิจารณาด้วย

มาตรา ๒๔ เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา ๒๓ แล้ว อธิบดีจะออกข้อกำหนดให้การกระทำ

ใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่การขนส่งทางรางเป็นการกระทำที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน เพื่อความปลอดภัยในเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางรางก็ได้ ทั้งนี้ ข้อกำหนดดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดและเหตุผลให้ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะการกระทำและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง

มาตรา ๒๕ ผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง โดยมิได้รับอนุญาตหรือสั่งการใด ๆ หรือได้รับอนุญาตหรือได้รับการสั่งการแต่มิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตหรือคำสั่งนั้น ๆ ให้อธิบดีแจ้งให้ผู้มีอำนาจอนุญาตหรือสั่งการใด ๆ ให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องทราบเป็นหนังสือเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยเร็ว

ในระหว่างการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีเหตุที่เห็นได้ว่าการกระทำนั้นอาจเป็นอันตรายแก่การขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งระงับการกระทำดังกล่าวหรือสั่งให้กระทำการใดเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าวเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคมีความจำเป็นต้องบักเสาะ พาดสาย วางท่อ หรือกระทำกรใด ๆ ภายในเขตระบบรถขนส่งทางราง ให้หน่วยงานของรัฐนั้นแจ้งให้กรมการขนส่งทางรางและหน่วยงานเจ้าของโครงการทราบเพื่อทำความตกลงร่วมกัน และเมื่อได้ทำความตกลงร่วมกันแล้ว จึงจะกระทำการนั้นได้ ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่เขตระบบรถขนส่งทางรางได้

กรณีที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยไม่ได้มีการตกลงร่วมกัน หรือไม่ปฏิบัติตามที่ตกลงร่วมกัน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดให้นำความในมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๔

การประกอบกิจการขนส่งทางราง

ส่วนที่ ๑

การขออนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการขนส่งทางราง เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการขอรับใบอนุญาต การอนุญาต และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ การประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน ผู้ประกอบกิจการนั้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี และต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

ให้อธิบดีมีอำนาจเรียกให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตนจัดส่งข้อมูล หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง และมีอำนาจเรียกให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตนเข้ามาให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบได้

มาตรา ๒๙ ใบอนุญาตมี ๓ ประเภท ได้แก่

- (๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง
- (๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการการเดินรถขนส่งทางราง
- (๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

มาตรา ๓๐ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๓๑
- (๒) มีเงินทุนเพียงพอแก่การประกอบกิจการขนส่งทางรางตามจำนวนที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

(๓) มีบุคลากรซึ่งมีความรู้และความชำนาญเพียงพอในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) คุณสมบัติและลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่การประกอบกิจการขนส่งทางรางจำเป็นต้องใช้บุคลากรซึ่งมีความรู้และความชำนาญที่ผู้ขอรับใบอนุญาตยังไม่มีตามกฎกระทรวงตาม (๓) และเป็นกรณีที่มีความจำเป็นต่อการประกอบกิจการขนส่งทางราง รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตาม (๓) เพื่อให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง สามารถจ้างบุคลากรซึ่งมีความรู้และความชำนาญนั้นเป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่กำหนดได้

มาตรา ๓๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องเป็นหน่วยงานของรัฐหรือนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร โดย

(๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการขนส่งทางราง หรือวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) มีทุนจดทะเบียนตามจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน มาตรา ๓๒

(๓) อำนาจการบริหารกิจการอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๓๓

(๔) กรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหาร ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๓๔

(๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่ได้พ้นกำหนดมาแล้วห้าปีนับแต่วันที่ได้ถูกเพิกถอน

ใบอนุญาต

(๖) ลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นหน่วยงานของรัฐ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำ (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๒ ทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดจะต้องเป็นของบุคคลประเภทดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะ เป็นของบุคคลประเภทใดโดยลำพังหรือหลายประเภทรวมกัน

- (๑) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย
 - (๒) กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ
 - (๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งทุนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีประเภทตาม (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ทั้งนี้ ทุนชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้นับเป็นทุนของบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
 - (๔) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบทั้งหมดมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย
 - (๕) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย
 - (๖) นิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) และ (๖) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

มาตรา ๓๓ อำนวยการบริหารกิจการของผู้ขอรับใบอนุญาตต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย

ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าอำนวยการบริหารกิจการไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย

- (๑) มีกรรมการที่ไม่มีสัญชาติไทยตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไป
- (๒) มีกรรมการผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหาร ไม่มีสัญชาติไทย
- (๓) มีการบริหารกิจการที่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทยตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหาร ของผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เคยเป็นกรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหารของนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งสาธารณะอันเป็นผลมาจากการบริหารกิจการของผู้นั้น เว้นแต่นิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนดังกล่าวได้พ้นจากการถูกเพิกถอนใบอนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่ถูกล้มถอนใบอนุญาต
- (๕) เคยถูกลงโทษทางวินัยให้พ้นจากตำแหน่งในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่
- (๖) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- (๗) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอื่นเนื่องมาจากการกระทำความผิดที่กระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๘) เคยเป็นกรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหารของนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการอันเนื่องจากการทำความผิดที่กระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อันเป็นผลมาจากการบริหารกิจการของผู้นั้น

(๙) ลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ เมื่อมีการยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้อธิบดีมีหน้าที่ตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตดังกล่าว รวมทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต และเอกสารและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารครบถ้วน ถ้าพบว่าคำขอรับใบอนุญาตไม่ถูกต้องหรือเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตมีเอกสารและหลักฐานถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ให้อธิบดีเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

ให้รัฐมนตรีพิจารณาออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอรับใบอนุญาตจากอธิบดี

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคสาม รัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางไว้ในใบอนุญาตด้วยได้ รวมทั้งจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางเพิ่มเติมภายหลังจากที่ออกใบอนุญาตด้วยก็ได้ โดยต้องพิจารณาถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ รวมถึงตลอดถึงประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวกรณีเป็นโครงการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนแล้ว

หากการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางในใบอนุญาต ก่อให้เกิดภาระและผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของผู้รับใบอนุญาต ให้รัฐมนตรีพิจารณาการชดเชยและเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นธรรมด้วย

มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตแต่ละประเภท ให้มีอายุตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต แต่ต้องไม่เกินสามสิบปี

การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาต มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งกำหนดระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับตั้งแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตได้รับคำสั่ง เว้นแต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการมีลักษณะดังกล่าวจะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน โดยในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้ อธิบดีอาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นได้ทันที

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๔

(๒) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขในมาตรา ๓๕

(๓) ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางรางจนอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน

(๔) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๕) ไม่สามารถจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดได้ และการไม่ดำเนินการนั้นจะเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตรายหรือเสื่อมต่อประโยชน์ต่อประชาชน

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งให้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๓๗ แต่ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือแก้ไขให้ถูกต้องได้หรือภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่ว่าจะมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้อธิบดีเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาการมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาต

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตส่งคืนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกลงคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงเหตุดังกล่าว การขอรับใบแทนและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๒

หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๔๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประกอบกิจการตามประเภทและเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต รวมทั้งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ดำเนินการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามมาตรฐานการขนส่งทางรางที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ (๓)

(๒) จัดให้มีผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรอย่างเพียงพอ และมีระบบควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรดังกล่าว

(๓) จัดให้มีคู่มือและเอกสารการปฏิบัติการตามประเภทของการประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรอย่างครบถ้วน และปรับปรุงหรือแก้ไขคู่มือและเอกสารการปฏิบัติการดังกล่าวให้ทันสมัยอยู่เสมอ

(๔) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างเสมอภาค และจัดเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่ง ให้เป็นไปตามมาตรา ๔๙

(๕) ให้ความร่วมมือแก่อธิบดี ผู้ตรวจการขนส่งทางราง นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย สุขอนามัย หรือสิ่งแวดล้อม ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๗) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการกำหนดข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง (๖) หรือการกำหนดหน้าที่อื่นตามวรรคหนึ่ง (๗) ก่อให้เกิดภาระและผลกระทบต่อผู้ประกอบการประกอบธุรกิจของผู้ได้รับใบอนุญาต ให้กรมการขนส่งทางราง กำหนดการชดเชยและเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นทางการเป็นธรรมด้วย

มาตรา ๔๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการประกันภัยให้ครอบคลุมความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพย์สินของโครงการขนส่งทางราง และชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้โดยสาร

ทั้งนี้ ประกันภัยดังกล่าวต้องเป็นกรมธรรม์ประกันภัยซึ่งทำกับบริษัทประกันภัยที่นายทะเบียนกลางให้ความเห็นชอบต่อนายทะเบียนกลาง

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่มีเหตุอันทำให้หรือจะทำให้การเดินรถขนส่งทางรางต้องหยุดชะงัก หรือมีเหตุฉุกเฉินหรือเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งทางรางอย่างมีนัยสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งเหตุดังกล่าวต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยเร็ว

กรณีใดที่จะถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งทางรางอย่างมีนัยสำคัญตามวรรคหนึ่ง อธิบดีอาจประกาศกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของผู้ได้รับใบอนุญาตไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๔๔ ในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในการขนส่งทางรางและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องให้บริการขนส่งทางรางอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดชะงัก

ในกรณีที่มีเหตุอันทำให้หรือจะทำให้การเดินรถขนส่งทางรางต้องหยุดชะงักหรือมีเหตุฉุกเฉิน ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทราบโดยทันที และดำเนินการแก้ไขเหตุดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องพักหรือหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนการซ่อมบำรุง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งแผนการซ่อมบำรุงให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทราบเป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตโอนสิทธิตามใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการโอนสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตถือหุ้นในบริษัทที่รับโอนสิทธิตามใบอนุญาตเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

(๒) บริษัทที่รับโอนสิทธิตามใบอนุญาตถือหุ้นในบริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

(๓) มีบริษัทที่สามถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ ทั้งในบริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตและบริษัทที่รับโอนสิทธิตามใบอนุญาต

มาตรา ๔๗ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตรายใดไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ หรือประสงค์จะเลิกประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ทราบเหตุดังกล่าว

ในกรณีที่การให้บริการขนส่งทางรางหยุดชะงักเป็นระยะเวลาอันอันเป็นผลทำให้ประโยชน์สาธารณะได้รับผลกระทบอย่างร้ายแรง และเหตุแห่งการหยุดชะงักดังกล่าวไม่ได้มาจากความผิดของผู้ได้รับใบอนุญาตโดยตรง ให้คณะรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ กรมการขนส่งทางรางเข้าไปดำเนินกิจการแทนผู้ได้รับใบอนุญาต เว้นแต่ กรณีเป็นโครงการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กฎหมายดังกล่าว หรือสัญญาร่วมลงทุนได้กำหนดไว้

ในการดำเนินกิจการตามวรรคสอง ให้อธิบดีเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อออกคำสั่งให้ กรมการขนส่งทางรางควบคุมการประกอบกิจการขนส่งทางราง โดยต้องแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทราบ และประกาศให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

กรมการขนส่งทางรางอาจเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการประกอบกิจการขนส่งทางรางเข้าดำเนินการขนส่งทางรางแทนจนกว่าเหตุในการควบคุมการประกอบกิจการขนส่งทางรางจะสิ้นสุดลงได้

ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เข้าดำเนินการขนส่งทางรางแทนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ วิธีปฏิบัติงานและการดำเนินการขนส่งทางรางแทน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่สนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่มีการเดินรถขนส่งทางรางระหว่างกัน ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางของประเทศที่มีสนธิสัญญาหรือความตกลงนั้น เป็นใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางของต่างประเทศ จะเดินรถขนส่งทางรางเข้ามาในราชอาณาจักร หรือไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

ส่วนที่ ๓

การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ

มาตรา ๔๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตมีสิทธิเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากราง และทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าบริการอื่นในการขนส่งทางรางจากการประกอบกิจการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราที่ผู้ได้รับใบอนุญาตกำหนด แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การกำหนดอัตราค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าบริการอื่นของผู้ได้รับใบอนุญาต ต้องเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ และต้องสอดคล้องกับสถานะทางเศรษฐกิจและประเภทของการให้บริการ

ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประกาศอัตราค่าโดยสาร อัตราค่าขนส่ง อัตราค่าใช้ประโยชน์จากราง และทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และอัตราค่าบริการอื่น ให้สาธารณชนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะบังคับใช้อัตรา นั้น

มาตรา ๕๐ ในการกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าบริการอื่นตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการกำหนดอัตราขั้นสูงตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไป เช่น ภาวะเงินเฟ้อ
- (๒) การคำนึงถึงสิทธิของผู้โดยสารบางกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก หรือคนพิการผู้ด้อยโอกาส
- (๓) การบูรณาการค่าโดยสารระหว่างค่าโดยสารรถขนส่งทางรางกับการให้บริการ

ขนส่งสาธารณะรูปแบบอื่น

(๔) ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป

(๕) สิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตตามสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง (แล้วแต่กรณี) รวมถึงแนวทางการชดเชยและเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตรายดังกล่าวว่าเป็นธรรมกรณีได้รับผลกระทบจากการกำหนดอัตราขั้นสูงตามมาตรา

(๖) หลักเกณฑ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการเปิดเผยสูตรหรือวิธีการที่ใช้ในการคำนวณเพื่อกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่ง รวมทั้งข้อมูลค่าตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณ ยกเว้นข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลลับทางการค้าของผู้ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๕๑ ให้มีการทบทวนหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่งทุกห้าปี

ในระหว่างระยะเวลาห้าปี เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของข้อเท็จจริงในหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดอัตราค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางอย่างมีนัยสำคัญ คณะกรรมการหรือผู้ได้รับใบอนุญาต อาจร้องขอให้มีการทบทวนการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าบริการอื่นได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอทบทวนอัตราขั้นสูงตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ด้วย

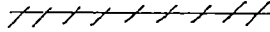
มาตรา ๕๒ เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงบริการรถขนส่งทางราง คณะกรรมการอาจกำหนดประเภทของบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระค่าโดยสาร หรือได้รับการลดหย่อนค่าโดยสาร โดยคณะกรรมการต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตตามสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง แล้วแต่กรณี รวมถึงแนวทางการชดเชยและเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตรายดังกล่าวอย่างเป็นธรรมกรณีได้รับผลกระทบจากการกำหนดประเภทของบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระค่าโดยสาร หรือได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารตามมาตรา

หมวด ๕

การใช้รางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน

ส่วนที่ ๑

การเชื่อมต่อรางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน

มาตรา ๕๓ เจ้าของโครงการ หรือเอกชนเจ้าของรางหรือทางเฉพาะ และผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานมีหน้าที่ต้องยินยอมให้มีการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันเมื่อมีการร้องขอและได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี โดยปฏิบัติต่อผู้ขอเชื่อมต่อทุกรายอย่างเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ รางหรือทางเฉพาะที่ต้องมีการใช้ร่วมกันให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกันให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๔ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งต้องมีการใช้รางหรือทางเฉพาะร่วมกันตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเจรจาทำความตกลงในสัญญาการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันรวมถึงเงื่อนไขที่จำเป็นในการใช้รางหรือทางเฉพาะร่วมกันด้วยเจตนาสุจริต

(๒) อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการกิจการขนส่งทางรางในการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งของตนเอง โดยไม่เป็นการขัดขวางการขนส่งของรายอื่น

(๓) ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกัน เว้นแต่กรณีเป็นข้อกำหนดตามโครงการสัมปทาน

(๔) ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ได้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกัน

(๕) จัดทำและเปิดเผยหนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันของตน โดยวิธีการและรายละเอียดให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

กรณีตาม (๑) หากเจรจากันแล้วไม่ได้ข้อยุติ ให้เสนอคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางขนส่งทางรางเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางขนส่งทางรางให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๕ เจ้าของโครงการ เอกชนเจ้าของรางหรือทางเฉพาะ หรือผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานอาจปฏิเสธไม่ให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่นร่วมเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันของตนเองได้ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ความจุของรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งที่มีอยู่ไม่เพียงพอแก่การให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่นร่วมใช้ประโยชน์รางหรือทางเฉพาะ

(๒) การเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันมีปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้งานขนส่งทางราง หรือเป็นเหตุทำให้การใช้งานขนส่งทางรางถูกขัดขวางหรือหยุดชะงักหรือทำให้มีความปลอดภัยน้อยลง

ให้ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานซึ่งปฏิเสธไม่ให้เชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันมีหน้าที่ชี้แจงหรือแสดงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้นต่อคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางขนส่งทางรางเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด และให้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๕๖ ในการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะที่ใช้ร่วมกันตามส่วนนี้ ให้เจ้าของโครงการ เอกชนเจ้าของรางหรือทางเฉพาะ หรือผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่เป็นธรรม ทั้งนี้ ให้มีการตกลงจำนวนค่าตอบแทนตามมาตรา นี้ให้แล้วเสร็จก่อนที่จะมีการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะ

การกำหนดค่าตอบแทนต้องคำนึงถึงภาระและผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของเจ้าของโครงการ เอกชนเจ้าของรางหรือทางเฉพาะ หรือผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐาน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒

การจัดสรรความจุ ตารางเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง และเส้นทาง

มาตรา ๕๗ ให้มีคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางรางคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอีกไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จากผู้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง

ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการขนส่งทางรางจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางรางมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง
- (๒) โกล่เกลี่ยข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง ที่เกี่ยวกับการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง
- (๓) ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางรางเพื่อขอสนับสนุนข้อมูลและความร่วมมือด้านต่าง ๆ
- (๔) พิจารณาความเหมาะสมของการใช้ประโยชน์รางหรือทางเฉพาะ

มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางรางมีอำนาจพิจารณาหรือทบทวนการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง หรือปรับเปลี่ยนเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง หรือปรับขีดความสามารถของความจุทาง ซึ่งจะกระทบต่อการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางรางได้

มาตรา ๖๐ ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการของคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง ให้ได้รับประโยชน์หรือค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๒ ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานมีหน้าที่จัดสรรความจุ ตารางการเดินทางรถขนส่งทางราง และเส้นทาง โดยต้องดำเนินการบนพื้นฐานของความปลอดภัย ผลกระทบการขนส่งทางรางที่จะต้องไม่หยุดชะงักหรือล่าช้า ความเป็นกลาง โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และจะต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเงื่อนไขอันเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือกีดกันผู้ประกอบการกิจการขนส่งทางรางรายอื่น

(๒) มีเงื่อนไขอันอาจเป็นเหตุให้เกิดการผูกขาด หรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการขนส่งทางราง

การจัดสรรความจุ ตารางการเดินรถขนส่งทางราง และเส้นทางของผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางรางประกาศกำหนด ทั้งนี้ กรณีเป็นโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการขนส่งทางรางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ตกลงร่วมกัน

ในกรณีมีผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายใดได้รับผลกระทบจากการจัดสรรความจุ ตารางการเดินรถขนส่งทางราง และเส้นทางของผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายนั้นมีสิทธิร้องเรียนไปยังคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง

มาตรา ๖๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริการประชาชน ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานอาจกำหนดเพิ่มจำนวนเที่ยวในการให้บริการเดินรถขนส่งทางรางได้

มาตรา ๖๔ ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำและเปิดเผยเอกสารโครงข่ายรางหรือทางเฉพาะ เพื่อให้ผู้ซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง สามารถเข้าถึงข้อมูลโครงข่ายรางหรือทางเฉพาะ

รายการของเอกสารโครงข่ายรางหรือทางเฉพาะตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางรางประกาศกำหนด

มาตรา ๖๕ ก่อนยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดี ให้ผู้ซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการขนส่งทางรางเข้าดำเนินการจัดทำสัญญาการเข้าใช้รางหรือทางเฉพาะกับผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐาน

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายใดซึ่งเป็นเอกชน ประสงค์เข้าร่วมใช้รางหรือทางเฉพาะที่เป็นของหน่วยงานของรัฐ ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานของรางหรือทางเฉพาะนั้น อาจยินยอมให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายนั้นเข้าร่วมใช้รางหรือทางเฉพาะนั้นได้ โดยให้ดำเนินการจัดทำสัญญาการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกันกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางรางของรางหรือทางเฉพาะนั้น กิจการขนส่งทางรางเป็นบริการสาธารณะ

การดำเนินการตามวรรคแรก มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

หมวด ๖

การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

มาตรา ๖๗ ในหมวดนี้

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางอันเป็นผลให้รถขนส่งทางราง ระบบการขนส่งทางราง หรือรางเพื่อการขนส่งได้รับความเสียหายหรือถูกทำลาย ไม่ว่าจะเป็นการชน การตกราง หรือเหตุอื่นใดอันก่อให้เกิดความเสียหาย หรือมีบุคคลได้รับอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายอันเกิดจากรถขนส่งทางราง เพลิงไหม้ หรือเหตุอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์กำหนด

“อุบัติเหตุร้ายแรง” หมายความว่า อุบัติเหตุที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่รถขนส่งทางรางชนกันหรือตกราง ซึ่งมีผู้เสียชีวิตหรือผู้บาดเจ็บสาหัสเป็นจำนวนมาก หรือเกิดความเสียหายอย่างมากต่อรถขนส่งทางราง ระบบการขนส่งทางราง หรือรางเพื่อการขนส่ง หรือต่อโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งแวดล้อม

(๒) กรณีเหตุอื่นใด ซึ่งมีผู้เสียชีวิตหรือผู้บาดเจ็บสาหัสเป็นจำนวนมาก หรือเกิดความเสียหายอย่างมากต่อรถขนส่งทางราง ระบบการขนส่งทางราง หรือรางเพื่อการขนส่ง หรือต่อโครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งแวดล้อม

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า เหตุการณ์อื่นใดที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางอันเป็นผลให้รถขนส่งทางราง ระบบการขนส่งทางราง หรือรางเพื่อการขนส่ง ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญหรืออาจเกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือความปลอดภัยของการขนส่งทางรางอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่รวมถึงอุบัติเหตุ

“การสอบสวน” หมายความว่า กระบวนการเกี่ยวกับการรวบรวม การบันทึกและวิเคราะห์ ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง การสรุปสาเหตุและปัจจัยเกื้อหนุน การออกข้อเสนอแนะ เพื่อความปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณ์

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณ์

มาตรา ๖๘ ให้มีคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณ์คณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอีกไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จากผู้ซึ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการขนส่งทางราง ด้านวิศวกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณ์

ให้อธิบดีเป็นเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการขนส่งทางรางจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๙ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่ถึงลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณ์

(๕) ไม่เป็นกรรมการในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณ์

(๖) ไม่เป็นกรรมการ หรือดำรงตำแหน่งหรือประกอบกรใด ๆ ในกิจการของเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพ ซึ่งอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

(๗) คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ ต้องแสดงเอกสารหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้ลาออกหรือพ้นจากตำแหน่งหรือการประกอบการตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง หากผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นมีได้ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๗๐ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่รับแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการขึ้นใหม่

ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ด้วยโดยอนุโลม

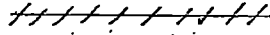
มาตรา ๗๑ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์
 - (๒) ดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์
 - (๓) วิเคราะห์ข้อมูลความปลอดภัยด้านการขนส่งทางราง และข้อมูลอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์
 - (๔) จัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์
 - (๕) เสนอแนะมาตรการเชิงป้องกันให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวกับการขนส่งทางราง กรณีที่ตรวจพบในระหว่างการสอบสวนว่าจำเป็นต้องดำเนินการโดยเร็วเพื่อให้เกิดความปลอดภัย
 - (๖) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยให้กับผู้เกี่ยวข้อง และติดตามการดำเนินการ
 - (๗) จัดทำรายงานผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการ
 - (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย
- ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์มอบหมายได้

มาตรา ๗๒ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ รวมทั้งอนุกรรมการที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์แต่งตั้งได้รับประโยชน์หรือค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๒

การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

มาตรา ๗๓ เมื่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้รับแจ้งอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณ ให้แจ้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณเพื่อเริ่มทำการสอบสวนโดยเร็ว

มาตรา ๗๔ ในการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการใช้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงความปลอดภัยในการขนส่งทางรางเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณทำนองเดียวกันขึ้นอีก โดยมีใช้เป็นการสอบสวนเพื่อการกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบไม่ว่าทางใด ๆ

การสอบสวนตามส่วนนี้ นอกจากการดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องดำเนินการแยกออกจากการสอบสวนหรือการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม และการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจสอบสวนตามกฎหมายที่มุ่งหมายให้ได้ตัวผู้กระทำให้เกิดเหตุดังกล่าวหรือบุคคลใดซึ่งจะต้องรับโทษตามกฎหมาย

เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณอาจจัดให้มีการทำข้อตกลงการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่ดำเนินการสอบสวนตามกฎหมายอื่นได้

มาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณจัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากอธิบดี ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันแต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณ

รายงานการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กระบวนการยุติธรรม หรือการดำเนินการใด ๆ ที่มุ่งกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับโทษ

หมวด ๗

ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

มาตรา ๗๖ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อตามมาตรา ๗๘ หรือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนตามมาตรา ๘๐ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือสถานที่ทำการของผู้ได้รับใบอนุญาต เพื่อทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๒) เข้าไปในขบวนรถขนส่งทางราง รวมทั้งเดินทางไปกับขบวนรถขนส่งทางราง และในกรณีจำเป็นอาจเข้าไปในห้องผู้ประจำหน้าที่ในขณะปฏิบัติหน้าที่ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้ได้รับใบอนุญาต พนักงาน และลูกจ้างของผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติกรใด ๆ หรืองดเว้นการปฏิบัติกรที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือสั่งให้มาให้อัยการหรือสั่งให้ยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

ในการปฏิบัติตาม (๑) ให้กระทำการระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

การปฏิบัติการของผู้ตรวจการขนส่งทางรางจะต้องไม่กระทบต่อการให้บริการสาธารณะและความปลอดภัย ทั้งนี้ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือตามสมควร

ในกรณีที่เหตุแห่งการใช้อำนาจตามวรรคแรกไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้ได้รับใบอนุญาต หากใช้อำนาจตามมาตรานี้ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายหรือความเสียหายแก่ผู้ได้รับใบอนุญาต ให้มีการจ่ายค่าชดเชยแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๗๗ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจตรวจหรือสั่งให้พนักงานขับรถขนส่งทางรางหรือพนักงานควบคุมรถขนส่งทางราง หยุดปฏิบัติหน้าที่ได้ เพื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กับมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดปฏิบัติกรเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบนั้นได้

ในกรณีที่พบว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ตรวจการขนส่งทางรางจะว่ากล่าวตักเตือน หรือสั่งเป็นหนังสือให้ไปรายงานตัวตามเวลาที่กำหนดต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย รวมทั้งมีอำนาจยึดหรืออายัดหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

ในการออกคำสั่งให้ไปรายงานตัวต่ออธิบดีตามวรรคสอง ผู้ตรวจการขนส่งทางรางจะเรียกใบอนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางรางหรือพนักงานควบคุมรถขนส่งทางรางของผู้นั้นมาเก็บไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ แต่ต้องรับมาใบอนุญาตนั้นไปส่งมอบให้แก่อธิบดี ในกรณีนี้ ให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวสามารถใช้แทนใบอนุญาตเป็นพนักงานขับรถขนส่งทางรางหรือพนักงานควบคุมรถขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราว ภายในกำหนดเวลาที่ให้ผู้ได้รับคำสั่งนั้นไปรายงานตัวต่ออธิบดี

คำสั่งให้ไปรายงานตัวต่ออธิบดีตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เหตุแห่งการใช้อำนาจตามวรรคแรกไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้ได้รับใบอนุญาต หากใช้อำนาจตามมาตรานี้ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายหรือความเสียหายแก่ผู้ได้รับใบอนุญาต ให้มีการจ่ายค่าชดเชยแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๗๘ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ผู้ประจําหน้าที่ผู้ใดมีสารอยู่ในร่างกายอันเกิดจากการเสพสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าผู้นั้นมีสารนั้น ๆ อยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้งนี้ วิธีการตรวจหรือทดสอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่ผู้ประจําหน้าที่ผู้นั้นไม่ยอมให้ตรวจหรือทดสอบตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจสั่งระงับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้เพื่อดำเนินการตรวจหรือทดสอบได้ ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณี เพื่อให้การตรวจหรือทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจหรือทดสอบแล้ว หากผลการตรวจหรือทดสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้นั้นไม่ได้เสพสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้ปล่อยตัวไปทันที และให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ถ้าผู้ประจําหน้าที่ซึ่งได้รับการตรวจหรือทดสอบตามวรรคหนึ่ง และพบว่ามีสารอยู่ในร่างกายอันเกิดจากการเสพสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น ยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือ

ผู้นั้นยืนยันไม่ยอมให้ตรวจหรือทดสอบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางนำตัวผู้นั้นส่งให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามมาตรานี้ ผู้ตรวจการขนส่งทางรางอาจมอบให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่อธิบดีกำหนด เป็นผู้ดำเนินการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ หรือมาตรา ๗๘ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๐ ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางพบหรือได้รับแจ้งเหตุขัดข้องกับการขนส่งทางราง และเป็นเหตุให้การให้บริการขนส่งทางรางหยุดชะงัก ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางรายงานให้อธิบดีทราบโดยเร็ว เพื่อให้อธิบดีสั่งการให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขเหตุดังกล่าว

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่การขนส่งทางราง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจกระทำการใด ๆ เพื่อแก้ไข หรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควร ภายใต้ระเบียบที่อธิบดีกำหนด และให้รายงานผลการดำเนินการให้อธิบดีทราบโดยเร็ว

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำตามวรรคสองก่อน ทั้งนี้ หากการใช้อำนาจตามวรรคสองไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้ได้รับใบอนุญาต ให้กรรมการขนส่งทางรางพิจารณาการชดเชยและเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นทางการ

มาตรา ๘๑ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนไม่เห็นด้วยกับการวินิจฉัยสั่งการใด ๆ ของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ให้โต้แย้งเป็นหนังสือต่อผู้ตรวจการขนส่งทางราง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยผู้ตรวจการขนส่งทางรางต้องพิจารณาคำโต้แย้งและแจ้งผู้ที่ไม่เห็นด้วยโดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำโต้แย้ง ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางเห็นด้วยกับคำโต้แย้งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางไม่เห็นด้วยกับคำโต้แย้งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้แจ้งผู้ร้องเป็นหนังสือพร้อมด้วยเหตุผล และรายงานความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลไปยังอธิบดี

หากผู้ไม่เห็นด้วยไม่พอใจผลการพิจารณา ให้มีสิทธิอุทธรณ์ ต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา อธิบดีต้องพิจารณาอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ ในกรณีมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาดังกล่าวให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

หมวด ๘

ผู้ประจำหน้าที่

มาตรา ๘๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประจำหน้าที่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่จากอธิบดี หรือมีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย

ผู้ซึ่งมีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต่างประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทยซึ่งจะเดินรถขนส่งทางรางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือไปยังอีกประเทศหนึ่ง โดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๘ ถ้าได้นำใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นั้นให้อธิบดีรับรองแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่จากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๓ ผู้ประจำหน้าที่ซึ่งต้องได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ ได้แก่ พนักงานขับรถขนส่งทางราง พนักงานควบคุมรถขนส่งทางราง หรือพนักงานประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
 - (๒) มีความรู้และทักษะตามประเภทและลักษณะการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ โดยได้รับใบรับรองจากหน่วยงานหรือสถาบันที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง หรือหลักสูตรที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง
 - (๓) มีความประพฤติเรียบร้อย
 - (๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- เมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษเฉพาะราย ให้อธิบดีมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามที่กำหนดตามวรรคหนึ่งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับการอบรมความรู้หรือทักษะของหน่วยงานหรือสถาบันที่กรมการขนส่งทางรางรับรองหรือตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองตามมาตรา ๘๔ (๒) อธิบดีจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้หน่วยงานหรือสถาบันดังกล่าวต้องปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๘๖ ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่แต่ละประเภท มีอายุตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินสิบปี

มาตรา ๘๗ เมื่อปรากฏว่าผู้ประจำหน้าที่คนใดหย่อนคุณสมบัติตามมาตรา ๘๔ (๔) เกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย หรือความรู้หรือความสามารถ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานให้อธิบดีทราบโดยเร็ว หากอธิบดีเห็นว่าเหตุดังกล่าว ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตสั่งให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นเข้ารับการทดสอบโดยการตรวจทางการแพทย์ หรือเข้ารับการทดสอบความรู้ความสามารถทางทฤษฎีหรือทางปฏิบัติ ในระหว่างเวลาดังกล่าว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดผู้ประจำหน้าที่ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว

ห้ามมิให้ผู้ประจําหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างมีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจกระทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หากผลการ ตรวจสอบสุขภาพพบว่าผู้ประจําหน้าที่นั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ประจำอยู่ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาต เปลี่ยนผู้ประจําหน้าที่อื่น เพื่อปฏิบัติหน้าที่นั้นต่อไปโดยเร็ว

มาตรา ๘๘ ผู้ประจําหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานผู้ประจําหน้าที่ และข้อกำหนดทางวินัยตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อมีอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรงหรืออุบัติเหตุการณเกิดขึ้น ให้ผู้ประจําหน้าที่จัดทำรายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว

ผู้ได้รับใบอนุญาตจะกำหนดข้อกำหนดหรือวิธีปฏิบัติซึ่งขัดหรือแย้งกับมาตรฐานผู้ประจําหน้าที่หรือข้อกำหนดทางวินัยตามวรรคหนึ่งมิได้

มาตรา ๘๙ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ เมื่อมีกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานผู้ประจําหน้าที่หรือข้อกำหนดทางวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจําหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัย

(๒) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดหรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือจนกว่าผู้ประจําหน้าที่นั้นจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของอธิบดี แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙๐ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ เมื่อมีกรณีอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้ประจําหน้าที่ตามมาตรา ๘๔

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ เกินสองครั้งภายในระยะเวลาสามปี นับแต่ถูกพักใช้ใบอนุญาตครั้งก่อน

(๔) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มีใช้ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามลักษณะ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๙๑ ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ผู้ประจําหน้าที่ต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวและต้องแสดงต่อผู้ตรวจการขนส่งทางรางเมื่อขอตรวจ โดยให้ผู้ประจําหน้าที่สามารถแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์

หมวด ๙

การจดทะเบียนรถขนส่งทางราง

มาตรา ๙๒ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถขนส่งทางรางที่ไม่ได้จดทะเบียนมาใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ทั้งนี้ เว้นแต่รถขนส่งทางรางที่ใช้เป็นพระราชพาหนะ

รถขนส่งทางรางต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๕ (๓)

มาตรา ๙๓ ผู้ใดประสงค์จะขอจดทะเบียนรถขนส่งทางราง ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน การขอจดทะเบียนรถขนส่งทางรางและการออกหนังสือจดทะเบียนรถขนส่งทางราง ขั้นตอน และวิธีการในการจดทะเบียนรถขนส่งทางราง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด ทั้งนี้ การจดทะเบียนรถขนส่งทางรางอาจจำแนกตามลักษณะหรือการใช้รถขนส่งทางรางได้ รวมทั้งอาจจำแนกตามขนาด น้ำหนัก หรือการบรรทุกได้ด้วย

มาตรา ๙๔ รถขนส่งทางรางที่นำมาจดทะเบียนจะต้องมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย และมีส่วนควบและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเดินรถขนส่งทางราง รวมทั้งต้อง

(๑) มีคุณสมบัติหรือลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ผ่านการตรวจสอบรับรองจากกรมการขนส่งทางราง

การรับรองตาม (๒) กรมการขนส่งทางรางอาจมอบให้หน่วยงานหรือองค์กรอื่นตามที่อธิบดี ประกาศกำหนด หรือผู้ได้รับใบรับรองจากกรมการขนส่งทางรางเป็นผู้ตรวจสอบและรับรองได้

ผู้ซึ่งได้ใบรับรองในการตรวจสอบและรับรองรถขนส่งทางรางตามวรรคสอง ต้องเป็นนิติบุคคล และการขอรับใบรับรอง การออกใบรับรอง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม อายุและการต่ออายุใบรับรอง และการออกใบแทนใบรับรอง รวมทั้งการพักใช้และเพิกถอนใบรับรอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีประกาศ กำหนด

มาตรา ๙๕ ในการจดทะเบียนรถขนส่งทางราง ให้นายทะเบียนออกแผ่นป้ายหรือสัญลักษณ์ ทะเบียนรถขนส่งทางรางและหลักฐานแสดงการจดทะเบียนสำหรับรถขนส่งทางรางที่จดทะเบียนแล้ว

ลักษณะ ขนาด สี และรายละเอียดอื่นของแผ่นป้ายหรือสัญลักษณ์ทะเบียนรถขนส่งทาง รางตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๖ รถขนส่งทางรางที่ได้จดทะเบียนแล้วจะต้องแสดงแผ่นป้ายหรือสัญลักษณ์ ทะเบียนตามแบบและหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่แผ่นป้ายหรือสัญลักษณ์ทะเบียนรถขนส่งทางรางสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดใน สาระสำคัญ ให้ผู้ประกอบการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถขนส่งทางรางนั้นยื่นขอรับ แผ่นป้ายทะเบียนแทนของเดิมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงเหตุดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่มิเหตุสงสัยว่ารถขนส่งทางรางที่ได้จดทะเบียนแล้วมีความชำรุด บกพร่อง หรือมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้ หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้นายทะเบียน รายงานให้อธิบดีเพื่อสั่งให้มีการตรวจสอบหรือทดสอบรถขนส่งทางรางดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบหรือทดสอบให้ผู้ประกอบการขนส่ง ทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถขนส่งทางรางนั้นเป็นผู้รับผิดชอบ ~~ผู้รับผิดชอบ~~

ถ้าผลการตรวจสอบหรือทดสอบตามวรรคหนึ่งปรากฏว่า รถขนส่งทางรางนั้นมีความชำรุด บกพร่อง หรือมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้ หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ ผู้ประกอบการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถขนส่งทางรางนั้นจัดให้มีการแก้ไขหรือ ปรับปรุงรถขนส่งทางรางดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด และหากเห็นว่ารถขนส่งทางรางนั้นอาจก่อให้เกิด

อันตรายร้ายแรงต่อสาธารณะหรือระบบการขนส่งทางราง อธิบดีจะสั่งให้ระงับการใช้รถขนส่งทางรางนั้น ระหว่างที่มีการแก้ไขหรือปรับปรุงก็ได้

มาตรา ๘๘ ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถขนส่งทางรางที่ จดทะเบียนแล้ว มีหน้าที่ต้องดูแลและบำรุงรักษารถขนส่งทางรางให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยในการใช้และไม่ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น หรือส่งผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางหรือสิ่งแวดล้อม หรือ น่าจะเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตรายขึ้น ในการนี้ ต้องจัดให้มีบันทึกการดูแลและบำรุงรักษาเพื่อแสดงต่อพนักงาน เจ้าหน้าด้วย

อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถขนส่ง ทางรางที่จดทะเบียนแล้ว นำรถขนส่งทางรางที่มีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้และอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญแก่ผู้อื่น หรืออาจส่งผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางหรือสิ่งแวดล้อม หรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิด ภัยอันตราย เข้ารับการตรวจสภาพตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดได้

มาตรา ๘๙ รถขนส่งทางรางที่ได้จดทะเบียนแล้ว หากมีการแก้ไข เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ส่วนหนึ่งส่วนใดของรถขนส่งทางราง หรือส่วนควบหรืออุปกรณ์สำหรับรถขนส่งทางราง ซึ่งเป็นสาระสำคัญของ ตัวรถขนส่งทางราง ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งให้นายทะเบียน ทราบเพื่อบันทึกและแก้ไขทางทะเบียนด้วย

การกำหนดส่วนหนึ่งส่วนใดของรถขนส่งทางรางหรือส่วนควบหรืออุปกรณ์สำหรับรถขนส่ง ทางรางซึ่งเป็นสาระสำคัญของตัวรถขนส่งทางราง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๐ การโอนรถขนส่งทางรางที่จดทะเบียนแล้ว ให้ผู้โอนและผู้รับโอนแจ้งต่อนาย ทะเบียนเพื่อดำเนินการทางทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันโอน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีประกาศ กำหนด

มาตรา ๑๐๑ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ ครอบครองรถขนส่งทางรางที่ได้จดทะเบียนแล้ว แจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อดำเนินการทางทะเบียน

(๑) กรณีที่ประสงค์จะเลิกใช้รถขนส่งทางรางที่ได้จดทะเบียนแล้ว ให้แจ้งต่อ นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกใช้

(๒) กรณีที่รถขนส่งทางรางที่ได้จดทะเบียนแล้วสูญหายหรือถูกทำลายลง ให้แจ้งต่อนาย ทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว และให้แจ้งเลิกใช้พร้อมกันด้วย

กรณีตาม (๑) หรือกรณีที่รถขนส่งทางรางนั้นถูกทำลายลง ให้ส่งคืนแผ่นป้ายทะเบียนหรือ สัญลักษณ์ทะเบียน ให้นายทะเบียนด้วย และให้การจดทะเบียนนั้นเป็นอันระงับไป

หมวด ๑๐

การคุ้มครองผู้โดยสารและผู้ให้บริการ

มาตรา ๑๐๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารและผู้ให้บริการ โดยเฉพาะผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ และเด็ก ให้มีความเหมาะสมแก่การใช้บริการของการประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่ผู้โดยสาร ผู้ให้บริการ หรือบุคคลอื่น ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้มีสิทธิร้องเรียนต่ออธิบดี

เมื่อมีการร้องเรียนตามวรรคหนึ่งว่าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายดำเนินการ สอบสวนข้อเท็จจริงและให้มีคำสั่งโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน และให้สั่งผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายของผู้ร้องเรียนภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๐๔ ให้ผู้โดยสาร ผู้ให้บริการ หรือบุคคลอื่น ที่อยู่ในบริเวณสถานีปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย และทรัพย์สิน การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานีตามที่ได้รับใบอนุญาตประกาศกำหนด

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดให้มีมาตรการในการดูแลความปลอดภัยที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้วย

หมวด ๑๑

บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑

โทษปรับทางปกครอง

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่การกระทำความผิดใดมีบทกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ หากเป็นการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๑๐๖ ให้การกระทำความผิดนั้น อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้

การดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้ระงับการใช้อำนาจของอธิบดี ผู้ตรวจการขนส่งทางราง นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการกำหนดมาตรการอื่นทางปกครอง

มาตรา ๑๐๖ บุคคลดังต่อไปนี้ อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๐๕ ได้

- (๑) ผู้ประจำหน้าที่
- (๒) ผู้ได้รับใบอนุญาต
- (๓) กรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหารแทนผู้ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๑๐๗ โทษปรับทางปกครองมี ๒ ชั้น ดังต่อไปนี้

- (๑) โทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๒) โทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทแต่ไม่เกินสี่แสนบาท
ในกรณีที่การกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองและเป็นการกระทำความผิดที่มี
ลักษณะต่อเนื่อง ให้ต้องระวางโทษปรับรายวันได้ในอัตรา ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ให้ปรับวันละไม่เกินสองหมื่นบาท

(๒) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้ปรับวันละไม่เกินสี่หมื่นบาท

ในกรณีที่สภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป จำนวนสูงสุดของค่าปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง
และโทษปรับรายวันตามวรรคสอง อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐๘ การกระทำความผิดใดของบุคคลตามมาตรา ๑๐๖ จะมีโทษปรับทางปกครอง
ชั้น ๑ หรือชั้น ๒ และจะมีอัตราโทษปรับทางปกครองชั้นต่ำหรือชั้นสูง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของกระทรวง
คมนาคมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในการกำหนดอัตราโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงลักษณะของความ
ร้ายแรงของการกระทำความผิดและความเสียหายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๑๐๙ ในการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง ให้เป็นอำนาจของบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) อธิบดี สำหรับการกระทำความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๑

(๒) คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครอง สำหรับการกระทำความผิดที่ต้องระวาง
โทษปรับทางปกครองชั้น ๒ และความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย
ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกรมการขนส่งทางราง และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด

มาตรา ๑๑๐ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๑๐๖ ให้อธิบดี
พิจารณาใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร หากมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อ
พนักงานสอบสวนในคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๑๐๖ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่อง
ดังกล่าวให้อธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปตาม
บทบัญญัติในส่วนนี้

มาตรา ๑๑๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑๐ ให้อธิบดีพิจารณาใช้มาตรการลงโทษปรับทาง
ปกครองกับผู้ซึ่งถูกกล่าวหาตามสมควร โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรม การพยายามบรรเทา
ผลร้ายที่เกิดขึ้น และความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิด

ในกรณีที่อธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ซึ่งถูก
กล่าวหาว่ากระทำความผิด ให้อธิบดีดำเนินการตามมาตรา ๑๑๒ และแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ

ในกรณีที่อธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ซึ่งถูก
กล่าวหาว่ากระทำความผิด ให้อธิบดีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินการตามมาตรา
๑๓๖ แก่ผู้กระทำความผิดนั้นต่อไป

มาตรา ๑๑๒ ในการดำเนินการพิจารณามาตรการลงโทษปรับทางปกครอง ให้อธิบดีแต่งตั้ง
เจ้าหน้าที่สอบสวน เพื่อทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานและทำความเข้าใจเสนออธิบดี เพื่อพิจารณามาตรการ
ลงโทษปรับทางปกครอง

วิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองของเจ้าหน้าที่สอบสวนตามวรรคหนึ่ง ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้ทราบถึงเหตุแห่งความผิดและข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ รวมทั้งให้โอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ทั้งนี้ ตามระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๑๘

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนตามมาตรา ๑๑๒ เห็นว่าควรลงโทษผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในโทษปรับทางปกครองชั้นใด ให้เสนอเรื่องต่ออธิบดีเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนมีความเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ให้อธิบดีดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง และในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนมีความเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้อธิบดีส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองต่อไป

ในกรณีตามวรรคสอง หากอธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่สมควรได้รับโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ แต่สมควรลงโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้อธิบดีส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองต่อไป

กรณีคณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ เป็นการกระทำความผิดโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ให้ส่งเรื่องให้อธิบดีดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองต่อไป

มาตรา ๑๑๔ ในการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองของผู้มีอำนาจพิจารณาโทษปรับทางปกครอง ให้ทำคำวินิจฉัยเป็นหนังสือ โดยต้องระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิงและเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๑๘

มาตรา ๑๑๕ เมื่อได้มีคำวินิจฉัยให้ลงโทษปรับทางปกครองสำหรับการกระทำความผิดใดแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาทราบ หากผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกสั่งลงโทษปรับทางปกครองยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองแล้ว ให้ทำบันทึกความยินยอมเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนาม ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๑๘

เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้ลงนามในบันทึกความยินยอมแล้ว ให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยินยอมลงนามในบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๑๕ ให้อธิบดีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดต่อไป

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้อายุความฟ้องร้องคดีอาญาเริ่มนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ลงนามในบันทึกความยินยอม

มาตรา ๑๑๗ ในกรณีที่บุคคลซึ่งลงนามในบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๑๕ ไม่ชำระเงินตามบันทึกความยินยอมหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้อธิบดียื่นคำร้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเพื่อดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามบันทึกความยินยอม และให้ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจกำหนดค่าบังคับส่งให้บุคคลซึ่งลงนามในบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๑๕ ชำระค่าปรับทางปกครองตามควรแก่กรณีได้ ทั้งนี้ คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑๘ วิธีพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองของเจ้าหน้าที่สอบสวนตามมาตรา ๑๑๓ แบบคำวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๑๔ และการจัดทำบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๑๕ ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองที่รัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๒ ความผิดทางพินัย

มาตรา ๑๑๙ หากผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

นอกจากต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อ กิจการของตน ยังต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกวันละไม่เกินสองพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

มาตรา ๑๒๐ ค่าปรับทางพินัยให้นำส่งกรมการขนส่งทางราง เพื่อเป็นเงินสินบนรางวัล ในการส่งเสริม พัฒนาสนับสนุนและช่วยเหลือระบบการขนส่งทางราง และเป็นค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแล ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางรางให้บรรลุประสิทธิผล ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกรมการขนส่งทางราง กำหนด

ส่วนที่ ๓ โทษทางอาญา

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือข้อกำหนดตามมาตรา ๒๓ หรือ ข้อกำหนดตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดประกอบกิจการขนส่งทางรางโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดปลอมแปลงใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หรือหนังสือจดทะเบียน ที่ออก ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับ ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง เป็นผู้ปลอมเอกสารตามวรรคหนึ่งด้วย ให้ลงโทษตาม วรรคสองแต่กระหนเดียว

มาตรา ๑๒๔ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสาม ปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ตามมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศตามมาตรา ๑๐๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการกีดขวางแก่การขนส่งทางรางหรือก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่การขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ หรือทำลายหรือกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันทำให้เกิดความเสียหายแก่การขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้ไร้ประโยชน์ เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนเครื่องหมายแสดงแนวเขต หลักสำรวจ รั้ว เครื่องหมายแสดงระยะ หรือเครื่องหมายความปลอดภัยหรือความปลอดภัยซึ่งได้ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในเขตระบบรถขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดแกล้งบอกเล่าความอันเป็นเท็จให้เลื่องลือหรือส่งข่าวอันเป็นเท็จจนเป็นเหตุให้การเดินรถขนส่งทางรางไม่อาจกระทำได้ตามปกติ หรือเกิดความล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๑ ผู้ประจําหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจําหน้าที่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือผู้ประจําหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ถูกพักใช้ใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓ ผู้ประจําหน้าที่ผู้ใดไม่แจ้งเหตุเมื่อมีอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณ่เกิดขึ้นกับการขนส่งทางราง ต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดนำรถขนส่งทางรางไปดำเนินการกิจการโดยไม่ได้จดทะเบียนรถขนส่งทางรางตามมาตรา ๙๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดนำรถขนส่งทางรางที่ไม่แสดงแผ่นป้ายทะเบียนไปดำเนินการกิจการตามมาตรา ๙๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๖ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณี que ผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๓๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔)

ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๘ บรรดาโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางที่ได้เริ่มดำเนินการคัดเลือกหรือจ้างผู้ประกอบการขนส่งทางรางแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โครงการดังกล่าวดำเนินการต่อไปตามเดิม เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในด้านระบบการเดินรถขนส่งทางราง ด้านการประกอบกิจการขนส่งทางราง หรือด้านการให้บริการ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางอาจมีมติให้โครงการดังกล่าวต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง หากเป็นกรณีโครงการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนระหว่างรัฐและเอกชนจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว

หากการกำหนดมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่งก่อให้เกิดภาวะและผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการขนส่งทางราง ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางพิจารณาการชดเชยและเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นธรรมด้วย

มาตรา ๑๓๙ บรรดาอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ให้ยังคงมีอยู่ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔๐ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ตามลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการ ขอบเขตการให้บริการ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการให้บริการขนส่งทางรางในความรับผิดชอบของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางของการรถไฟแห่งประเทศไทยหรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงสิทธิและข้อผูกพันที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการพัฒนาการบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔๑ ในกรณีที่การประกอบกิจการขนส่งทางรางของหน่วยงานของรัฐที่มีการให้สัมปทาน ทำสัญญาร่วมลงทุน หรือทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางกับผู้ใดเป็นผู้รับสัมปทาน เอกชน คู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางรายใดอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้รับสัมปทาน เอกชนคู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางกับหน่วยงานของรัฐรายดังกล่าวยังคงมีสิทธิในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่ได้รับสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางนั้นต่อไป ไม่ว่าจะมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางดังกล่าวในภายหลังหรือไม่ จนกว่าสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ภายในร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ได้รับสัมปทาน เอกชนคู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับกับผู้รับสัมปทาน เอกชนคู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่งตราบเท่าที่ไม่กระทบต่อสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางที่มีกับหน่วยงานรัฐ รวมถึงที่อาจจะมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางดังกล่าวในภายหลังด้วย

ในกรณีที่มีการต่อหรือขยายอายุสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทาน เอกชนคู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางที่ได้รับการต่อหรือขยายอายุสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีการต่อหรือขยายอายุสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง โดยในระหว่างนั้นให้ยังคงประกอบกิจการขนส่งทางรางต่อไปได้ โดยถือว่าไม่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้ รัฐมนตรีต้องดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๑๔๒ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการกำหนดเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้เขตระบบรถไฟและเขตปลอดภัยระบบรถไฟตามพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ และเขตทางรถไฟตามพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พระพุทธศักราช ๒๕๖๔ ยังคงใช้บังคับต่อไป

มาตรา ๑๔๓ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเดียวกับผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ให้การรถไฟแห่งประเทศไทย การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย หรือผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมลงทุนกับรัฐ และผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ต่ออธิบดีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้กรมการขนส่งทางรางต้องพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ ทั้งนี้ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาตรา ๘๔ มาใช้กับการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่

มาตรา ๑๔๔ ให้รถขนส่งทางรางที่ใช้ในการดำเนินการหรือประกอบกิจการขนส่งทางราง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางต่อไปได้ และให้ผู้ประกอบ

กิจการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้กรมการขนส่งทางรางต้องพิจารณาคำขอจดทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน ทั้งนี้ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๔ มาใช้กับการขอจดทะเบียนรถขนส่งทางราง

มาตรา ๑๔๕ ให้กรมการขนส่งทางรางดำเนินการให้การรับรองหน่วยงานหรือสถาบันของรัฐและเอกชน ตามมาตรา ๘๔ (๒) ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียมน

อัตราค่าธรรมเนียมน

๑. ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง	ฉบับละ	๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง	ฉบับละ	๑๕๐,๐๐๐ บาท
๓. ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง และการเดินรถขนส่งทางราง	ฉบับละ	๔๕๐,๐๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
๕. หนังสือจดทะเบียนรถขนส่งทางราง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๖. แผ่นป้ายทะเบียนรถขนส่งทางราง	แผ่นละ	๑,๐๐๐ บาท

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. สภาพปัญหาและความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

โดยที่ปัจจุบันมีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในสังกัดกระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาด้านการขนส่งทางราง การกำกับดูแลมาตรฐานและระเบียบ ทางด้านความปลอดภัย การบำรุงทาง และการประกอบกิจการ วางแผนโครงข่าย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศให้มีโครงข่ายที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เชื่อมต่อการขนส่งระบบอื่น และประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมการขนส่งทางรางขึ้นในระดับประเทศและในระดับภูมิภาคอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัยในการเดินทาง แต่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลกิจการขนส่งทางราง ให้สามารถยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมการขนส่งทางราง การบริหารจัดการการขนส่งทางรางอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการพัฒนาการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ ให้เป็นโครงข่ายเดียวกันอย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

๒.๑ บททั่วไป กำหนดบทนิยามและรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย

๒.๒ หมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะนโยบายและแผนพัฒนาการขนส่งทางราง กำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางเพื่อการขนส่ง และกรมการขนส่งทางรางมีหน้าที่และอำนาจจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการขนส่งทางราง มาตรฐานการขนส่งทางรางและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

๒.๓ หมวด ๒ การจัดทำโครงการขนส่งทางราง แบ่งได้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่

(๑) ส่วนที่ ๑ การจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง กำหนดให้กรมการขนส่งทางรางจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางรางเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๒) ส่วนที่ ๒ การดำเนินการโครงการขนส่งทางราง กำหนดหลักเกณฑ์การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือก่อให้เกิดภาระในอสังหาริมทรัพย์ และข้อยกเว้นกรณีทรัพย์สินที่ใช้ในการบริการขนส่งสาธารณะทางรางไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือของเอกชนไม่อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดี

๒.๔ หมวด ๓ เขตระบบขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง กำหนดหน้าที่ของเจ้าของโครงการ ห้าม มาตรฐานและมาตรการเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายหรืออุปสรรคต่อเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง

๒.๕ หมวด ๔ การประกอบกิจการขนส่งทางราง แบ่งได้เป็น ๓ ส่วน ได้แก่

(๑) ส่วนที่ ๑ การขออนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง กำหนดให้การประกอบกิจการขนส่งทางรางเป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี และให้การประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตนไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติและประเภทของใบอนุญาตทั้ง ๓ ประเภท ได้แก่ ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง และใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง รวมถึงการดำเนินการกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ

(๒) ส่วนที่ ๒ หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามประเภทและเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต จัดให้มีประกันความเสียหายแก่เหตุที่จะทำให้การเดินรถขนส่งทางรางต้องหยุดชะงัก เหตุฉุกเฉินหรืออุปสรรคต่อการขนส่งทางราง ให้บริการขนส่งทางรางด้วยความปลอดภัย ห้ามโอนสิทธิใบอนุญาตให้บุคคลอื่น แจกการหยุดประกอบกิจการเพื่อให้บริการขนส่งทางรางพิจารณาดำเนินกิจการแทน และผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางของต่างประเทศที่จะเดินรถขนส่งทางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักรมีหน้าที่ปฏิบัติตามสิทธิในอนุสัญญา ความตกลงระหว่างประเทศ หรือหนังสืออนุญาตจากรัฐมนตรี

(๓) ส่วนที่ ๓ การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ กำหนดอัตราค่าโดยสาร สิทธิเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากราง การร้องขอทบทวนอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร และบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องชำระค่าโดยสารหรือได้รับการลดหย่อนค่าโดยสาร

๒.๖ หมวด ๕ การใช้รางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน แบ่งได้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่

(๑) ส่วนที่ ๑ การเชื่อมต่อรางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน กำหนดหน้าที่เจ้าของโครงการหรือเอกชนเจ้าของรางหรือทางเฉพาะในการยินยอมให้มีการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะ หน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งต้องใช้รางหรือทางเฉพาะร่วมกัน หน้าที่ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานซึ่งปฏิเสธการร่วมเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะและสิทธิได้รับคำตอบแทนของเจ้าของโครงการหรือเอกชนเจ้าของรางหรือทางเฉพาะ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตที่ให้เชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะที่ใช้ร่วมกัน

(๒) ส่วนที่ ๒ การจัดสรรความจุ ตารางเวลาการเดินทางรถขนส่งทางรางและเส้นทาง คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง มีหน้าที่และอำนาจ ในการกำหนดหลักเกณฑ์และใกล้เคียงข้อพิพาทในการจัดสรรเวลาการเดินทางรถขนส่งทางราง หรือพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ประโยชน์จากรางหรือทางเฉพาะ

๒.๗ หมวด ๖ การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ แบ่งได้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่

(๑) ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่และอำนาจ ที่สำคัญ เช่น กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์ ดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุ จัดทำรายงานสอบสวน จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ส่วนที่ ๒ การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ กำหนดอำนาจของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ และกำหนดหลักเกณฑ์ในการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการได้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุง ความปลอดภัยในการขนส่งทางราง มิใช่เป็นการสอบสวนเพื่อการกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบไม่ว่าในทางใด ๆ และกำหนดให้คณะกรรมการ

สอบสวนอุบัติเหตุและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน รักษาความลับของข้อมูล เอกสารหรือหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนที่อยู่ในความครอบครองหรือพิทักษ์ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุหรือ ผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมาย

๒.๘ หมวด ๗ ผู้ตรวจการขนส่งทางราง กำหนดให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีหน้าที่และ อำนาจตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจเข้าไปใน สถานที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือสถานที่ทำการของผู้ได้รับใบอนุญาต

๒.๙ หมวด ๘ ผู้ประจำหน้าที่ กำหนดให้ผู้ประจำหน้าที่ต้องได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ จากนายทะเบียน และกำหนดสิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบ กิจการขนส่งทางรางต่างประเทศ เมื่อได้นำใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นั้นให้อธิบดีรับรองแล้ว ให้ถือว่าเป็น ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ประจำหน้าที่ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่

๒.๑๐ หมวด ๙ การจดทะเบียนรถขนส่งทางราง กำหนดให้รถขนส่งทางรางที่จะใช้ในการ ประกอบกิจการขนส่งทางรางต้องจดทะเบียนต่อนายทะเบียน กำหนดคุณลักษณะของรถขนส่งทางรางที่ จะจดทะเบียน กำหนดประเภทรถขนส่งทางรางที่ไม่ต้องจดทะเบียน ได้แก่ พระราชพาหนะ และกำหนดให้รถ ขนส่งทางรางที่จดทะเบียนแล้วต้องแสดงแผ่นป้ายทะเบียนรถขนส่งทางราง

๒.๑๑ หมวด ๑๐ การคุ้มครองผู้โดยสารและผู้ให้บริการ ผู้โดยสาร ผู้ใช้บริการมีสิทธิ ร้องเรียนต่ออธิบดีกรมการขนส่งทางราง เมื่อได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการขนส่งทางราง กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตخذใช้ค่าเสียหายแก่ผู้โดยสารในกรณีมีเหตุให้การเดินรถขนส่งทางราง ล่าช้า หรือถูกยกเลิก และจัดให้มีประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตและร่างกายของผู้โดยสารและผู้ให้บริการ รวมถึงกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน การรักษาความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อยในบริเวณสถานีรถขนส่งทางราง

๒.๑๒ หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ แบ่งได้เป็น ๓ ส่วน ได้แก่

(๑) ส่วนที่ ๑ โทษปรับทางปกครอง กำหนดให้การกระทำความผิดที่มีโทษทาง อาญาของผู้ประจำหน้าที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตและกรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้ได้รับใบอนุญาต ถูก ดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองได้ โดยแบ่งเป็น ๒ ชั้น ได้แก่ ชั้น ๑ โทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทและ ชั้น ๒ โทษปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทแต่ไม่เกินสี่แสนบาท และสามารถปรับรายวันได้หากเป็นความผิดต่อเนื่อง และกำหนดกระบวนการและเอกสารของวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครอง

(๒) ส่วนที่ ๒ ความผิดทางพินัย กำหนดให้ค่าปรับทางพินัยนำส่งกรมการขนส่ง ทางรางเพื่อเป็นเงินสนับสนุนรางวัลในการส่งเสริม พัฒนา สนับสนุนและช่วยเหลือระบบการขนส่งทางราง

(๓) ส่วนที่ ๓ โทษทางอาญา กำหนดการกระทำที่เป็นความผิดและมีโทษทาง อาญาเฉพาะการกระทำที่เป็นภัยต่อการขนส่งทางรางส่งผลกระทบต่อในวงกว้างและกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเปรียบเทียบการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาและความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทและการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่การเดินรถขนส่งทาง ราง

๒.๑๓ บทเฉพาะกาล กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) แต่ต้องไม่ เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ กำหนดให้บรรดาโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางที่ได้ เริ่มดำเนินการคัดเลือกหรือจ้างผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำเนินการ

ต่อไปตามเดิม เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในด้านระบบการเดินรถขนส่งทางราง ด้านการประกอบกิจการขนส่งทางราง หรือด้านการให้บริการ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางอาจมีมติให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้ กำหนดให้บรรดาอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยที่มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ให้ยังคงมีอยู่ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทยและการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ตามลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการ ขอบเขต การให้บริการ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการให้บริการขนส่งทางรางเท่าที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย โดยในการออกใบอนุญาตของรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยด้วยก็ได้ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีการให้สัมปทาน ทำสัญญาร่วมลงทุน หรือทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางกับผู้ใดเป็นผู้รับสัมปทาน เอกชน คู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง รายใดอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้รับสัมปทาน เอกชนคู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางกับหน่วยงานของรัฐรายดังกล่าวยังคงมีสิทธิในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่ได้รับสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางนั้นต่อไป ไม่ว่าจะมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางดังกล่าวในภายหลังหรือไม่ จนกว่าสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางดังกล่าวจะสิ้นสุดลง โดยภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ได้รับสัมปทาน เอกชนคู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง ซึ่งในกรณีที่มีการต่อหรือขยายอายุสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทาน เอกชนคู่สัญญาตามสัญญาร่วมลงทุน หรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางรางที่ได้รับการต่อหรือขยายอายุสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีการต่อหรือขยายอายุสัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมลงทุน หรือสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง โดยในระหว่างนั้นให้ยังคงประกอบกิจการขนส่งทางรางต่อไปได้ กำหนดให้เขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้เขตระบบรถไฟฟ้าและเขตปลอดภัยระบบรถไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ และเขตทางรถไฟตามพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟแลทางหลวง พระพุทธศักราช ๒๕๖๔ ยังคงใช้บังคับต่อไป กำหนดให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเดียวกับผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ให้กับการรถไฟแห่งประเทศไทย การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือผู้รับสัมปทานผู้ร่วมลงทุนกับรัฐ และผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถขนส่งทางราง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ต่ออธิบดีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้กรรมการขนส่งทางรางต้องพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ กำหนดให้รถขนส่งทางรางที่ใช้ในการดำเนินการหรือประกอบกิจการขนส่งทางรางก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางต่อไปได้ และให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้กรรมการขนส่งทางรางต้องพิจารณาคำขอจดทะเบียน

ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจดทะเบียน กำหนดให้กรรมการขนส่งทางรางดำเนินการให้การรับรองหน่วยงานหรือสถาบันของรัฐและเอกชน ตามมาตรา ๘๔ (๒) ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๑๔ อัตราค่าธรรมเนียม กำหนดให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการบางประเภท โดยให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติซึ่งตามนโยบายกรรมการขนส่งทางราง กระทรวงคมนาคม เห็นควรยกเว้นค่าธรรมเนียมในระยะเริ่มแรกเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการประกอบกิจการขนส่งทางราง

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๓.๑ การพัฒนาคุณภาพบริการระบบขนส่งทางราง โดยส่งเสริมให้เกิดการบริหารการเดินรถและการให้บริการที่ทำให้ระบบการขนส่งทางรางมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถให้บริการด้วยความถี่ที่เหมาะสมต่อความต้องการใช้บริการในกรณีการขนส่งผู้โดยสาร และเพิ่มความถี่ของการให้บริการขนส่งสินค้าทางราง ตลอดจนกำหนดแนวทางการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่นำไปสู่การเพิ่มสัดส่วนของระบบราง และสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการ

๓.๒ การส่งเสริมด้านมาตรฐาน การให้บริการ และการซ่อมบำรุง โดยมีเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทั้งผู้โดยสารและสินค้า เมื่อได้รับความนิยมในการใช้บริการมากย่อมหมายถึงรายได้จากการขนส่งที่เพิ่มขึ้น และมีอัตราค่าบริการต่อหน่วยที่เหมาะสมอันจะจูงใจให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของระบบให้ดียิ่งขึ้น ทั้งด้านความตรงต่อเวลา ความน่าเชื่อถือ ประสิทธิภาพของระบบ และการเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่น

๓.๓ การส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันของตลาดภายในประเทศ ซึ่งผู้ที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการทุกราย ไม่ว่าจะเป็นรัฐหรือเอกชน มีสิทธิแข่งขันเพื่อรับใบอนุญาตฯ ที่เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกการกำกับดูแลที่สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการประกอบกิจการขนส่งทางรางอย่างเป็นรูปธรรม

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๐๔/ ๑๑๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๑๒๕๗๒/๒๕๖๗
วันที่ ๗ ต.ค. ๖๗
เวลา ๑๓.๑๕ น.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๔/๑๑๕๗๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแจ้งว่าอยู่ระหว่างขอทราบความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. (นางมนพร เจริญศรี กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๔ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนามรับรองร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. (นางมนพร เจริญศรี กับคณะ เป็นผู้เสนอ) แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมคิด เชื้อคง)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กองประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๖๒๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@thaigov.go.th

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒

รับที่ ๒๖๔ / ๒๕๖๗

วันที่ ๗ / ๑๐. / ๖๗ เวลา ๑๔.๒๐ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการพิมพ์

รับที่ ๑๓๖๖ / ๒๕๖๗

วันที่ ๗ / ๑๐. / ๖๗ เวลา ๑๔.๑๗

ส่งกลุ่มงาน นร ๕-๒ สำนักการพิมพ์

กลุ่มงานระเบียบวาระ

รับที่ ๕๓๒ / ๒๕๖๗

วันที่ ๑๐ / ๑๐. / ๖๗ เวลา ๑๕.๑๗